

Gemeente van Christus,

De grote kerkhervormer Johannes Calvijn vatte het verhaal van de bruiloft te Kana nogal letterlijk op. Hij had er zo zijn bedenkingen bij, geloof ik: zo'n enorme overvloed aan wijn, daar kon weinig goeds van komen. Vandaar dat hij aan zijn uitleg van dit verhaal een waarschuwing toevoegde over de gevaren van overmatig drankgebruik: geniet, maar drink met mate, - iets in die geest.

Maar waar het in dit eerste teken dat Johannes Jezus laat verrichten natúúrlijk niet om draait, is dat Jezus letterlijk water in wijn zou kunnen veranderen.

Wie in zo'n letterlijke uitleg zou blijven steken, zou niet alleen de zin en betekenis van dit gebeuren missen, maar ook de zin en betekenis van alles wat Jezus hierna zal zeggen en doen.

En meer nog: je zou dan ook missen wat Jezus zegt over de zin en betekenis van jouw eigen leven.

Voordat we naar de lezing gaan kijken een paar opmerkingen vooraf.

De evangelist Johannes vertelt het verhaal over Jezus op een geheel eigen wijze. Zo weeft hij zeven tekenen van Jezus door heel zijn evangelie heen. Dat zijn er niet toevallig zeven (het getal van de volheid), uiteraard.

Het zevende teken is dat van de opstanding. De verandering van water in wijn noemt Johannes "het eerste teken". Daarmee bedoelt hij niet alleen nummer één in de rij van zeven. Maar vooral ook zoets als: het principiële, allesomvattende, meest wezenlijke teken. Het laat, voor de goede verstaander, zien wie Jezus in wezen is. Waar het hem allemaal om te doen zal zijn. En – nogmaals - het laat zien wie jij in wezen bent.

Dit teken, zegt Johannes dan ook, "toont Jezus' grootheid". En het toont jouw "grootheid".

Om daar zicht op te krijgen moet je wel bereid zijn om zo ongeveer alle elementen van dit verhaal symbolisch te zien. Een tweede trek van dit bijzondere evangelie is dat het werkelijk bol staat van de symboliek. Veel meer nog en anders dan bij Mattheüs, Marcus en Lucas.

Nou,- nog een korte opmerking vooraf: Voordat we naar de gebeurtenissen op die bruiloft in Kana gaan kijken, is het goed denk ik, om nog heel kort iets te zeggen over dat "teken"-begrip.

Een wonder is bedoeld om mensen te verbazen. Een teken is iets anders: het verwijst altijd naar iets anders, naar een werkelijkheid die onder de oppervlakte van het gebeuren ligt verscholen.

Je herkent het teken op het moment dat je door de direct zichtbare werkelijkheid ervan heen kijkt.

Een sprekend en eenvoudig voorbeeld vind ik altijd een bloesemknop. Tekenen van de naderende Lente.

Tekenen van het nieuwe leven dat straks uitbundig en overvloedig gaat ontluiken.

Goed. Nu het verhaal van die bruiloft in Kana.

"Het bruiloftsfeest" is meteen al het eerste symbool! Waar staat het symbool voor? Bij Eugen Drewermann (...) las ik afgelopen week een prachtige verklaring, die het hele verhaal direct in een verrassend licht zet:

"De bruiloft is sinds mensenheugenis al in sprookjes en mythen en andere verhalen een beeld voorde eenheid van de mens met zichzelf ... een eenheid van uiterste tegenstellingen ... Als het de mens lukt om in zichzelf tot een harmonie te komen, bij zichzelf thuis te komen (RN), dan raakt in jouzelf als het ware de hemel de aarde ... dan leef je (ook) in harmonie met God. In harmonie met heel het leven."

Einde citaat.

Voor de mens die in innerlijke vrede met zichzelf en met God en de wereld leeft, is het leven een feest waarop de liefde wordt gevierd: een bruiloftsfeest.

Ja,- Ik had vroeger zo'n kaart van Loesje. Daar stond op: "Het leven is een feest en jij bent uitgenodigd!"

Maar ik hoef jullie niet te vertellen dat het leven lang niet voor iedereen een feest is.

Om wat voor reden dan ook....

Daar staan die zes stenen watervaten symbool voor.

Normaal gesproken waren die gevuld met water, waarmee je je handen en gezicht en je voeten kon schoonwassen, zodat je fris en vrolijk aan het feest kon beginnen (als er tenminste wijn was).

Zes lege kruiken: symbool voor al die situaties waarin er geen sprake is van innerlijke vrede. Eerder van onvrede met je eigen leven. Met wie je bent. De gedachte dat je niet goed genoeg zou zijn. Onvrede over wat allemaal niet tot ontplooiing is gekomen. Over wat je allemaal zo graag anders had gewild. Symbool voor je verdriet, je eenzaamheid. En waar het in jouzelf zo níét in harmonie is, daar wordt het ook moeilijk, zo niet onmogelijk om in harmonie met anderen te leven. En met God.

Zes stenen watervaten, symbool voor het leven waarin de eenheid verbroken is, de liefde bekoeld of helemaal afwezig.

“I’ve seen you change the water into wine / I’ve seen you change it back to water too...”

zingt Leonard Cohen op een van zijn laatste cd’s. Ik heb gezien hoe jij water in wijn veranderde...ik heb ook gezien hoe je het van wijn weer terug veranderde in water.

Een man ontmoet een vrouw. Haar liefde geeft zijn leven glans; “ze verandert het water van zijn leven in wijn”. Prachtig beeld, toch? Maar het vuur van de liefde kan uitdoven. Het wordt kil. Er groeit afstand. Vervreemding. En langzaam maar zeker verandert de wijn weer in water.

Het is een van de vele voorbeelden van zo’n transformatie die een mens kan meemaken.

Soms meerdere keren in je leven. En om verschillende redenen

Cruciaal is dan eerst de vraag hoe jouw lege vaten weer gevuld zouden kunnen worden.

Er moet immers eerst water zijn, voordat er van wij sprake kan zijn.

Jezus roept “dienaars” te hulp. Ze staan symbool voor die mensen die er voor een ander wiens vaten leeg zijn, willen zijn.

Die met een ander op weg willen gaan. Luisteren. Doorvragen. Iets van hun leven met jou delen. Dat kan een lang proces zijn en daar kunnen heel wat tranen bij vloeien, zegt Drewermann daarover.

Tranen die reinigend (reinigingsvaten!) werken. En die gaandeweg kunnen jouw vaten weer vullen.

Het begint het lichter te worden in je leven. Er verschijnen openingen in het wolkendek waar het zonlicht doorheen schijnt.

Totdat op een dag al jouw vaten zijn gevuld ... en het water van het ene op het andere moment in wijn verandert!

Magisch, ongrijpbaar moment.

Dat is met moment, waarin het besef doorbreekt dat het zeer goed is dat je er bent! Het moment waarop jij hetzelfde ervaart als Jezus toen hij uit het water van de Jordaan omhoog kwam en de hemel zich opende en er een stem klonk die zei - ik doe het in het Fries, want daarin klinkt het veel mooier dan in het Nederlands, zélf als ik het uitspreek: **“Do bist myn Soan, myn ynleave jonge, Ik ben sa wiis mei dy.”** (Lc.3:22b)

Myn soan, myn dochter De gewaarwording dat het wáár is, dat het bij je binnenkomt, wat die stem van God zegt: je bent mijn innig lief kind. Ik bin sa wiis mei dy!

Het gevolg is innerlijke vrede. Vrede met jezelf. Met al je mooie kanten en je tekortkomingen, -

De gewaarwording dat je precies zoals je bent (cruciaal !) aanvaard bent.

Ik herlas afgelopen week een zeldzaam inspirerend boek, van Willigis Jäger, een aantal jaren geleden op hoge leeftijd overleden Benedictijner monnik en Zenmeester. “Elke golf is de zee” heet het.

Zoveel van wat hij schrijft is me uit het hart gegrepen!

Onder andere wat hij zegt over de betekenis en de weg van Jezus: ik zie de betekenis van Jezus niet hierin dat hij gekomen zou zijn om door zijn dood aan het kruis mensen met God te verzoenen. Maar dat hij is gekomen om ons tot zelfinzicht te brengen..... Inzicht in ons ware zelf..... In wie we in wezen zijn. En wij zijn in wezen gelijk aan Jezus: ynleave jonge, ynleaf famke fan God.

Dat is wat Jezus ervoer tijdens zijn doop. Precies die gewaarwording wil hij aan mensen doorgeven. Aan mensen voor wie – om wat voor reden dan ook – het leven geen feest is. Mensen bij wie de wijn op is. De vaten leeg.

Zeker: het gaat in het verhaal van de bruiloft te Kana om een wonderbaarlijke verandering. Maar niet een waarin water letterlijk wijn wordt. Maar waarin mensen tot zichzelf komen. Zichzelf met andere, nieuwe ogen gaan zien.

Ja,- In het verhaal over de lege watervaten en de verandering van water in wijn wordt symbolisch verteld waarom het Jezus te doen zal zijn. Zijn hele verhaal zit er als het ware al in. Wat hij kwam doen. Wie hij is in wezen was. Wie wij in wezen zijn. Prachtige, unieke kinderen van God.

Hy is sá wiis mei ús!!!

Amen.